

2. Gazdasági helyzetkép

Foglalkoztatás

A teljes vállalati szektort figyelembe véve a Dél-alföldi Régió több, mint 200 ezer főt foglalkoztat. A Közép-Magyarországi Régió kivételével a többi régió foglalkoztatottainak száma szűk határok között mozog. A Dél-alföldi régió a teljes vállalati szektoron belül a foglalkoztatottságból 9,5%-kal részesedett 2000-ben. 1999-hez képest 3%-os csökkenést jelent, ami nem nagy változás, de a régiót a csökkenő foglalkoztatási kapacitású térségek csoportjában helyezi.

**A vállalkozások alkalmazottainak száma
régióként 1999-2000 (fő)**

	1999	2000
Közép-Magyarország	940 534	978 177
Közép-Dunántúl	219 983	241 235
Nyugat-Dunántúl	217 852	214 332
Dél-Dunántúl	166 959	168 479
Észak-Magyarország	171 343	168 435
Észak-alföld	212 888	211 400
Dél-alföld	210 485	208 841
Összesen	2 140 044	2 190 899

Forrás: az adóbevallás alapján KfI számítás

Megoszlás

	1999	2000
Közép-Magyarország	43,9	44,6
Közép-Dunántúl	10,3	11,0
Nyugat-Dunántúl	10,2	9,8
Dél-Dunántúl	7,8	7,7
Észak-Magyarország	8,0	7,7
Észak-alföld	9,9	9,6
Dél-alföld	9,8	9,5
Összesen	100,0	100,0

Forrás: az adóbevallás alapján KfI számítás

Tőke és tulajdon

A foglalkoztatási adatokkal összevetve alacsonynak tűnik a Dél-alföldi Régió 3,7 részesedése a vállalkozások jegyzett tőkéjéből. Különösen figyelmeztető, hogy egy év alatt jelentős csökkenés következett be. Ugyanezt a tendenciát látjuk a valóságos tőkeerőt jobban kifejező saját tőke megoszlásánál is. A tőkekoncentráció más szempontból is megfigyelhető a magyar gazdaságban, egyre meghatározóbb a külföldi tulajdonosok és a nagyvállalkozások szerepe, miközben a kis- és középvállalkozások visszaszorulnak. A táblázatokból látható, hogy területi koncentráció is lezajlott az elmúlt két évben. Nagy valószínűséggel állítható, hogy a tőkerészesedés csökkenése magyarázza a foglalkoztatás csökkenését, és amennyiben ez így van, akkor foglalkoztatás további csökkenése is bekövetkezhet, mivel a saját tőkéből való részesedés nagyobb ütemben csökkent.

A vállalkozások jegyzett tokéje régióként 1999-2000 (Mrd Ft)

	1999	2000
Közép-Magyarország	4 171	6 973
Közép-Dunántúl	448	515
Nyugat-Dunántúl	484	528
Dél-Dunántúl	372	378
Észak-Magyarország	396	410
Észak-alföld	373	406
Dél-alföld	356	358
Összesen	6 600	9 568

Forrás: az adóbevallás alapján KfI számítás

Megoszlás

	1999	2000
Közép-Magyarország	63,2	72,9
Közép-Dunántúl	6,8	5,4
Nyugat-Dunántúl	7,3	5,5
Dél-Dunántúl	5,6	4,0
Észak-Magyarország	6,0	4,3
Észak-alföld	5,7	4,2
Dél-alföld	5,4	3,7
Összesen	100,0	100,0

Forrás: az adóbevallás alapján KfI számítás

A vállalkozások saját tokéje régióként 1999-2000 (Mrd Ft)

	1999	2000
Közép-Magyarország	6 381	12 137
Közép-Dunántúl	674	854
Nyugat-Dunántúl	1 042	1 289
Dél-Dunántúl	515	567
Észak-Magyarország	574	658
Észak-alföld	567	682
Dél-alföld	540	595
Összesen	10 293	16 782

Forrás: az adóbevallás alapján KfI számítás

Megoszlás

	1999	2000
Közép-Magyarország	62,0	72,3
Közép-Dunántúl	6,6	5,1
Nyugat-Dunántúl	10,1	7,7
Dél-Dunántúl	5,0	3,4
Észak-Magyarország	5,6	3,9
Észak-alföld	5,5	4,1
Dél-alföld	5,2	3,5
Összesen	100,0	100,0

Forrás: az adóbevallás alapján KfI számítás

A jegyzett- és a saját tőke aránya alig tér el az országos átlagtól, vagyis a mutatóban tetten érhető tőkefelhalmozás mértéke közel átlagosnak tekinthető

Saját tőke és jegyzett tőke hányadosa

	1999	2000
Közép-Magyarország	1,5	1,7
Közép-Dunántúl	1,5	1,7
Nyugat-Dunántúl	2,2	2,4
Dél-Dunántúl	1,4	1,5
Észak-Magyarország	1,4	1,6
Észak-alföld	1,5	1,7
Dél-alföld	1,5	1,7
Összesen	1,6	1,8

Forrás: az adóbevallás alapján KfI számítás

A Dél-alföldi Régió vállalkozásainak árbevétele a teljes vállalati szektor árbevételének 6,3%-át tette ki. A belföldi értékesítésből 6,8%, az exportból 4,5% volt a Dél-alföldi Régió részesedése. Ezek az adatok azt mutatják, hogy a régió az átlagnál kevésbé exportorientált, ami egy összefüggésben lehet a az átlagosnál kisebb tőkevonzó képességgel is.

**A vállalkozások árbevétele régióként 1999-2000
(Mrd Ft)**

	1999	2000
Közép-Magyarország	14 965	18 558
Közép-Dunántúl	2 957	3 810
Nyugat-Dunántúl	2 884	3 217
Dél-Dunántúl	1 480	1 684
Észak-Magyarország	1 434	1 742
Észak-alföld	1 965	2 341
Dél-alföld	1 758	2 105
Összesen	27 444	33 457

Forrás: az adóbevallás alapján KfI számítás

Megoszlás

	1999	2000
Közép-Magyarország	54,5	55,5
Közép-Dunántúl	10,8	11,4
Nyugat-Dunántúl	10,5	9,6
Dél-Dunántúl	5,4	5,0
Észak-Magyarország	5,2	5,2
Észak-alföld	7,2	7,0
<i>Dél-alföld</i>	<i>6,4</i>	<i>6,3</i>
Összesen	100,0	100,0

Forrás: az adóbevallás alapján KfI számítás

**A vállalkozások exportja régióként 1999-2000
(Mrd Ft)**

	1999	2000
Közép-Magyarország	1 901	2 727
Közép-Dunántúl	1 294	1 755
Nyugat-Dunántúl	1 504	1 639
Dél-Dunántúl	303	299
Észak-Magyarország	265	387
Észak-alföld	342	441
Dél-alföld	270	345
Összesen	5 880	7 592

Forrás: az adóbevallás alapján KfI számítás

Megoszlás

	1999	2000
Közép-Magyarország	32,3	35,9
Közép-Dunántúl	22,0	23,1
Nyugat-Dunántúl	25,6	21,6
Dél-Dunántúl	5,2	3,9
Észak-Magyarország	4,5	5,1
Észak-alföld	5,8	5,8
Dél-alföld	4,6	4,5
Összesen	100,0	100,0

Forrás: az adóbevallás alapján KfI számítás

**A vállalkozások belföldi értékesítése régióként
1996-2000 (Mrd Ft)**

	1999	2000
Közép-Magyarország	13 064	15 831
Közép-Dunántúl	1 662	2 055
Nyugat-Dunántúl	1 380	1 578
Dél-Dunántúl	1 177	1 386
Észak-Magyarország	1 169	1 354
Észak-alföld	1 623	1 901
Dél-alföld	1 488	1 760
Összesen	21 563	25 865

Forrás: az adóbevallás alapján KfI számítás

Megoszlás

	1999	2000
Közép-Magyarország	60,6	61,2
Közép-Dunántúl	7,7	7,9
Nyugat-Dunántúl	6,4	6,1
Dél-Dunántúl	5,5	5,4
Észak-Magyarország	5,4	5,2
Észak-alföld	7,5	7,3
Dél-alföld	6,9	6,8
Összesen	100,0	100,0

Forrás: az adóbevallás alapján KfI számítás

A gazdasági teljesítmény mutatói

A Dél-alföldi Régió részesedése a bruttó hozzáadott értékből valamelyest elmarad attól, amennyivel az árbevételből részesedik, ami arra utal, hogy a jövedelemtermelési képessége átlag alatti.

**A vállalkozások bruttó hozzáadott értéke régióként
1999-2000 (Mrd Ft)**

	1999	2000
Közép-Magyarország	3 630	3 723
Közép-Dunántúl	634	678
Nyugat-Dunántúl	684	700
Dél-Dunántúl	369	389
Észak-Magyarország	395	421
Észak-alföld	405	462
Dél-alföld	403	443
Összesen	6 520	6 817

Forrás: az adóbevallás alapján KfI számítás

Megoszlás

	1999	2000
Közép-Magyarország	55,7	54,6
Közép-Dunántúl	9,7	9,9
Nyugat-Dunántúl	10,5	10,3
Dél-Dunántúl	5,7	5,7
Észak-Magyarország	6,1	6,2
Észak-alföld	6,2	6,8
Dél-alföld	6,2	6,5
Összesen	100,0	100,0

Forrás: az adóbevallás alapján KfI számítás

Az egy alkalmazottra jutó bruttó hozzáadott érték a Dél-alföldi Régióban a legalacsonyabb, ami ismét egy figyelmeztető jel, hiszen csak azok a vállalkozások tudnak tartós foglalkoztatást teremteni, amelyek jövedelmet termelnek. Az alacsony egy főre jutó bruttó hozzáadott érték azt a veszélyt vetíti előre, hogy a régióban az országos átlagnál nagyobb mértékben kerülhetnek vállalkozások abba a helyzetbe, hogy csökkenteniük kell a foglalkoztatást.

**A vállalkozások egy alkalmazottra eső bruttó hozzáadott értéke régióként
1999-2000 (e Ft)**

	1999	
Közép-Magyarország	3 859	
Közép-Dunántúl	2 880	
Nyugat-Dunántúl	3 141	
Dél-Dunántúl	2 211	
Észak-Magyarország	2 308	
Észak-alföld	1 903	
Dél-alföld	1 914	
Összesen	3 047	

Forrás: az adóbevallás alapján KfI számítás

A fentiek alapján már nem meglepő, hogy az egy vállalkozásra jutó saját tőke szintén a Dél-alföldi Régióban a legalacsonyabb. Ez nem feltétlenül jelent súlyos problémát, bár a viszonylag kis tőkeerejű vállalkozások piaci teljesítménye tendenciaszerűen gyengébb.

**A vállalkozások átlagos saját tőkéje régióként
1999-2000 (e Ft)**

	1999	2000
Közép-Magyarország	50 788	88 245
Közép-Dunántúl	32 200	36 653
Nyugat-Dunántúl	50 818	58 121
Dél-Dunántúl	26 101	27 092
Észak-Magyarország	32 198	34 072
Észak-alföld	24 305	26 961
Dél-alföld	21 973	22 770
Összesen	40 757	61 094

Forrás: az adóbevallás alapján KfI számítás

Hitelfinanszírozás

A rövid lejáratú hitelek közül a Dél-alföldi Régió a többi gazdasági mutatóhoz képest kisebb mértékben részesedik, ami újabb jele a gyenge forrásbevonási képességnek. Ugyan ezt mondhatjuk el a hosszú lejáratú hitelekről is, ahol a problémát még az is súlyosbítja, hogy hosszabb távú fejlesztések finanszírozása is kevésbé biztosított.

**A vállalkozások rövid lejáratú hitelei régióként
1999-2000 (Mrd Ft)**

	1999	2000
Közép-Magyarország	1 497	2 267
Közép-Dunántúl	186	257
Nyugat-Dunántúl	115	144
Dél-Dunántúl	105	108
Észak-Magyarország	99	121
Észak-alföld	146	171
Dél-alföld	136	155
Összesen	2 283	3 224

Forrás: az adóbevallás alapján KfI számítás

Megoszlás

	1999	2000
Közép-Magyarország	65,6	70,3
Közép-Dunántúl	8,1	8,0
Nyugat-Dunántúl	5,0	4,5
Dél-Dunántúl	4,6	3,3
Észak-Magyarország	4,3	3,8
Észak-alföld	6,4	5,3
Dél-alföld	5,9	4,8
Összesen	100,0	100,0

Forrás: az adóbevallás alapján KfI számítás

**A vállalkozások hosszú lejáratú hitelei régióként
1999-2000 (Mrd Ft)**

	1999	2000
Közép-Magyarország	1 147	1 458
Közép-Dunántúl	78	99
Nyugat-Dunántúl	62	74
Dél-Dunántúl	41	42
Észak-Magyarország	78	125
Észak-alföld	61	76
Dél-alföld	58	52
Összesen	1 524	1 927

Forrás: az adóbevallás alapján KfI számítás

Megoszlás

	1999	2000
Közép-Magyarország	75,3	75,7
Közép-Dunántúl	5,1	5,1
Nyugat-Dunántúl	4,1	3,9
Dél-Dunántúl	2,7	2,2
Észak-Magyarország	5,1	6,5
Észak-alföld	4,0	4,0
Dél-alföld	3,8	2,7
Összesen	100,0	100,0

Forrás: az adóbevallás alapján KfI számítás